

2. Про Національну поліцію: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII // Відомості Верховної Ради України. 2015. № 40–41 (від 09.10.2015). СТ.379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

3. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 17 грудня 2015 року № 1583 «Про затвердження Порядку психофізіологічного обстеження кандидатів на службу в поліції та Порядку обстеження на предмет виявлення алкогольної, наркотичної та токсичної залежності кандидатів на службу в поліції», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 12 січня 2016 року за № 37/28167.

4. Професіограми за основними видами поліцейської діяльності: наук.-практ.посіб. / В.П. Остапович, І.О. Дубова, В.І. Барко та інші; за заг. ред. проф. В.О. Криволапчува. Київ: ДНДІ МВС України; ФОП Кандиба Т.П., 2018. 244 с.

5. Cochraine R. E., Tett R., L. Vandecreek. Psychological Testing and the Selection of Police OfficersA National Survey. Criminal Justice and Behavior, 30(5):511–537 October 2003. <https://www.researchgate.net/publication/247743668>

6. Dunnette M. D., Borman W. C. Personnel Selection and Classification Systems. Annual Review of Psychology. 1979. Vol. 30, No. 1. P. 477–525. DOI: <https://doi.org/10.1146/annurev.ps.30.020179.002401>.

Бойко-Бузиль Юлія Юрївна,

заступник завідувача науково-дослідної лабораторії психологічного забезпечення Державного науково-дослідного інституту МВС України, доктор психологічних наук, доцент

МОДЕЛЬ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО Й ОСОБИСТІСНОГО СТАНОВЛЕННЯ КЕРІВНОЇ ЛАНКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Нині на етапі реформування Національної поліції України (далі – НПУ) своєї важливості набуває оновлення підходів до зміцнення кадрового потенціалу та психолого-правова асекурація (забезпечення) управлінської ланки. Розв’язання зазначеної проблеми запропоновано у площині професійного та особистісного становлення, системи діялісно-особистісного переходу фахівця на шляху до управлінсько-професійного акме, яке є кінцевою точкою переходу професійної діяльності в

професійну управлінську діяльність з паралельною трансформацією особистості працівника в керівника НПУ [1]. Основу професійного та особистісного становлення керівника утворюють діяльність та особистість як базові категорії, що знаходять своє відображення в блоках, які набувають свого вияву в компонентах: активність, поведінка, праця, спілкування – блок професійного становлення; спрямованість, здібності, характер, рефлексія – блок особистісного становлення. Далі про психологічне забезпечення професійного та особистісного становлення керівної ланки НПУ.

На думку І. Клименка [3, с. 18], система психологічного забезпечення являє собою цілий комплекс управлінських, організаційних, методичних, просвітницьких, профілактичних та практичних психологічних заходів. Де предметом психологічного забезпечення є та частина об'єкта, на яку спрямований вплив, що забезпечує визначену психологічну реальність, а уявлення про необхідний якісний стан предмету складають його мету.

В цілому психологічне забезпечення варто розглядати як комплексне використання здобутків й напрацювань психологічної науки, її засобів, методів і технологій з метою вдосконалення професійної діяльності фахівців (М. Корольчук, В. Крайнюк, О. Кретчак, В. Марченко, О. Сахнік та ін.). Разом з тим, як і будь-яка інша діяльність, психологічне забезпечення, є предметним [2, с. 370], де предикат «психологічне» акцентує увагу на тому, що вплив має психологічну природу та передбачає застосування психолого-педагогічних засобів та інструментів. Тому, психологічне забезпечення професійного та особистісного становлення керівної ланки НПУ – це система заходів, які орієнтовані на дослідження особистості управлінця як суб'єкта трудової діяльності та організацію психологічних видів праці, які мають сприяти підвищенню його професійної діяльності.

Мета психологічного забезпечення професійного та особистісного становлення керівної ланки НПУ полягає в сприянні організації та реалізації оптимальних психологічних умов для ефективного професійного та особистісного становлення та всіх його етапах (початковий, кваліфікації, компетентності, професіоналізму), максимальному розширенню потенційних психологічних можливостей керівників НПУ до особистісного зростання та здійснення професійної управлінської діяльності.

Головними завданнями психологічного забезпечення професійного та особистісного становлення керівної ланки НПУ є: прогнозування психологічного змісту професійної управлінської діяльності керівника; виявлення вимог професійної управлінської діяльності до особистості керівника; мобілізація особистісного потенціалу керівника; забезпечення його самоактуалізації та самореалізації; формування психологічних якостей особистості; підвищення психологічного благополуччя; саморозвиток особистості; створення сприятливих умов для професійної адаптації; забезпечення психологічної надійності та функціонування; здійснення психологічного вивчення, особливо в ситуації ротації або переміщення на іншу посаду; прогнозування можливих змін (кризових періодів, появи ознак деформацій та проявів деструкцій); забезпечення професійного самозбереження; психологічна підготовка до здійснення професійної управлінської діяльності в конкретних умовах, наприклад особливих; особистісно-професійна психологічна підтримка керівників; формування кадрового потенціалу керівної ланки тощо.

Принципи психологічного забезпечення професійного та особистісного становлення керівної ланки НПУ: організація та проведення психологічного забезпечення у тісній взаємодії із забезпеченням професійної діяльності; цілеспрямованість психологічного забезпечення на оптимізацію професійного та особистісного становлення; диференційовано-індивідуальний підхід до психологічного забезпечення; гнучкість психологічного забезпечення; єдність, узгодженість та спадкоємність у здійсненні психологічного забезпечення; особистісна активність керівника.

Напрямами психологічного забезпечення професійного та особистісного становлення керівної ланки НПУ на сучасному етапі є: професійно-психологічний добір кандидатів на керівні посади, психологічний моніторинг професійної управлінської діяльності, психологічний супровід особистості, професійно-психологічна підготовка.

Основу запропонованої нами програми психологічного забезпечення професійного та особистісного становлення керівної ланки НПУ (див. рис. 1) складають такі вихідні положення: психологічне забезпечення є цілісним процесом добору, моніторингу, супроводу та підготовки на усіх етапах професійного та особистісного становлення; психологічне забезпечення визначає психологічну рівновагу компонентів професійного та особистісного становлення; психологічне забезпечення передбачає єдність та взаємозв'язок усіх

складових програми. Модель побудована з урахуванням особливостей особистості керівника та специфіки професійної управлінської діяльності.

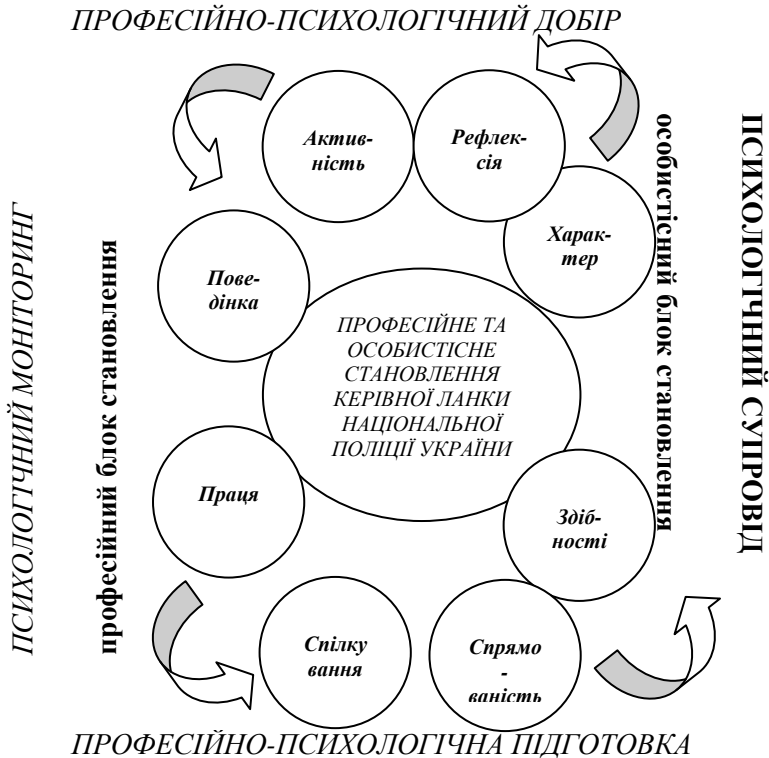

Рис. 1. Модель програми психологічного забезпечення професійного та особистісного становлення керівної ланки НПУ

Запропонована модель є системою взаємопов'язаних заходів, де завдяки їхній інтеграційній єдності і досягається очікувана надійність та ефективність професійного та особистісного становлення. Професійний добір та професійно-психологічна підготовка керівника орієнтовані на усі компоненти професійного та особистісного становлення, а психологічний моніторинг та психологічний супровід на відповідні блоки – блок професійного становлення та блок особистісного становлення відповідно. Разом з тим, усі складові

програми в однаковій мірі виконують свою функціональну роль і збій хоча б в одному елементі може призвести до відстрочення або взагалі не можливості очікуваного результату.

Перспективи подальших розвідок вбачаємо в обґрунтуванні та розкритті психолого-педагогічного інструментарію запропонованої моделі психологічного забезпечення професійного та особистісного становлення керівної ланки НПУ.

Список використаних джерел

1. Бойко-Бузиль Ю. Ю. Психологічні засади професійного та особистісного становлення керівників органів і підрозділів МВС України. автореф. дис. ... д-ра. психол. наук: 19.00.06. Харків, 2020. 46 с.

2. Бойко-Бузиль Ю. Ю. Психологія професійного та особистісного становлення керівників системи МВС України: монографія. Харків: ФОП Бровін О. В, 2020. 500 с.

3. Клименко І. В. Система психологічного забезпечення професійної підготовки поліцейських: зміст і складові. Право і Безпека. 2017. № 4. С. 17–23.

Борисюк Ольга Миколаївна,

доцент кафедри теоретичної психології
Львівського державного університету
внутрішніх справ, кандидат
психологічних наук

ОРГАНІЗАЦІЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ ДО УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ МВС

На сучасному етапі реформування системи Міністерства внутрішніх справ України актуалізується проблема професійної підготовки майбутніх офіцерів, підвищення рівня їхньої компетентності. Зростання вимог до випускників вищих навчальних закладів правоохоронного спрямування пов'язано з потребою формування готовності курсантів до виконання управлінських функцій, що детерміновано сучасними суспільними викликами щодо підготовки соціально активних, здатних до професійного й особистісного розвитку упродовж життя офіцерів, які мають бути наділені високим рівнем відповідальності, комунікативної культури, управлінської компетентності.

При розробці нормативної документації щодо організації психологічного забезпечення професійної підготовки майбутніх офіцерів поліції на ґрунті методологічних основ суб'єктно-